

PROTOKÓŁ

z posiedzenia Komisji Dialogu Obywatelskiego ds. Zdrowia w dniu 14 maja 2019 r.

- I. Posiedzenie Komisji Dialogu Obywatelskiego ds. Zdrowia odbyło się w sali konferencyjnej B w siedzibie Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia UMK, tj. w budynku przy ul. Jana Dekerta 24 w Krakowie.
- II. Obecni członkowie Komisji Dialogu Obywatelskiego ds. Zdrowia z ramienia organizacji pozarządowych:
 1. Paweł Wójtowicz - „MATIO” Fundacja Pomocy Rodzinom i Chorym na Mukowiscydozę,
 2. Maria Borowiecka - Krakowskie Towarzystwo „Amazonki”,
 3. Elżbieta Kowalczyk – Fundacja „Wyjdź Naprzeciw”,
 4. Maria Nurkowska - Stowarzyszenie Przyjaciół Chorych na Chłoniaki „Przebiśnieg”,
 5. Przedstawiciel Stowarzyszenia UNICORN,
 6. Przedstawiciel Stowarzyszenia FRAKTAL.
- III. Obecni przedstawiciele Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia UMK:
 1. Przemysław Cichy – p.o. Zastępcy Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia;
 2. Agnieszka Markielowska – Inspektor, Referat ds. Zdrowia w Wydziale Polityki Społecznej i Zdrowia.
- IV. Przyjęto następujący porządek obrad:
 1. Omówienie poprzedniego spotkania.
 2. Prezentacja Pani Barbary Gałdzińskiej - Calik w zakresie technologii 5G.
 3. Sprawozdanie z posiedzenia Komisji Zdrowia i Uzdrowiskowej.
 4. Karol Hajduk - pokazanie jak działa forum internetowe dostępne dla wszystkich członków KDO.
 5. Omówienie konkursu ofert na realizację w 2019 r. zadań z zakresu zdrowia publicznego.
 6. Wyznaczenie kandydata/ów do Krakowskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego.
 7. Ustalenie kalendarza spotkań KDO.
 8. Wolne wnioski.

Przyjęto następujące ustalenia:

Ad.2 Po uzyskaniu zgody zaproszonego gościa, nagrano wypowiedź Eksperta celem ew. udostępnienia osobom, które nie były obecne na spotkaniu. W załączeniu do protokołu skrót informacji przedstawionych przez Panią Małgorzatę Gałdzińską- Calik.

Ad.3. Pan Paweł Wójtowicz wspomniał, iż podczas ostatniego posiedzenia Komisji Zdrowia i Uzdrowiskowej, Przewodniczący zacytował list który dotarł do wspomnianej komisji od jednego z mieszkańców, który wyraził zaniepokojenie swoim stanem zdrowia, kiedy wejdzie technologia 5G. Kolejnym poruszonym tematem była kwestia kampanii edukacyjnej jaką chce zrobić Okręgowa Izba Lekarska wspólnie z NFZ przy dodatkowym wsparciu UM Krakowa przy współpracy z Wydziałem Komunikacji Społecznej odnośnie SOR-ów, w tym rozróżniania ich od świątecznej i nocnej opieki.

Ad.4 Pan Paweł Wójtowicz przekazał informację od nieobecnego Pana K. Hajduka, iż jest możliwość zarejestrowania się członków KDO (po uzyskaniu akceptacji administratora) na forum internetowym dostępnym pod stroną www.kdozdrowie.fora.pl

Ad.5 Pan Dyrektor Przemysław Cichy omówił ogłoszony w kwietniu br. konkurs ofert na realizację zadań z zakresu zdrowia publicznego, w tym oferty złożone przez poszczególne podmioty. Ogółem wpłynęło 17 ofert, gdzie 16 z nich dopuszczono do oceny merytorycznej podczas posiedzeń komisji konkursowej, która rozpatrzyła i zażądała także wyjaśnień od oferentów. Nadmieniono, iż konkurs zostanie zatwierdzony zarządzeniem Prezydenta na podstawie rekomendacji komisji konkursowej, a realizacja zadań zgodnie z ogłoszeniem rozpocznie się od 1 czerwca br. Dyrektor poinformował również, iż konkurs planuje się ująć w Wieloletniej Prognozie Finansowej, aby zadania mogły być realizowane wcześniej w 2020 r.

Ad.6 Zaproponowano kandydaturę Pani Eweliny Kowalczyk do Krakowskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego, w związku z tym poproszono o wystawienie 3 rekomendacji. Ponadto wyznaczono Panią Iwonę Nawara do Krakowskiej Rady Zdrowia Psychicznego.

Ad.7 Ustalono aby spotkania KDO ds. Zdrowia odbywały się w tym samym dniu co KDO ds. osób z niepełnosprawnościami, z uwagi na w większości ten sam skład osób będących członkami obydwu komisji. Ustalono, iż termin najbliższego posiedzenia zostanie ustalony po wcześniejszym rozeznaniu terminu posiedzenia KDO ds. osób z niepełnosprawnościami.

Ad.8 Wolnych wniosków brak.

Na tym zakończono posiedzenie Komisji Dialogu Obywatelskiego ds. Zdrowia.

Informacja przedstawiona przez Panią Barbarę Galdzińską – Calik, Eksperta Urzędu Miasta Krakowa ds. PEM

Pani Barbara Galdzińska – Calik, Ekspert Urzędu Miasta Krakowa ds. PEM, przedstawiła informację na temat technologii 5G, której projekt uchwały jest obecnie procedowany w sejmie. Nadmieniła, iż Urząd Miasta Krakowa zajmuje się już od kilku lat ochroną mieszkańców przed polami elektromagnetycznymi. Wspomniała, iż zaangażowanie NGO-s zintensyfikowało działania radnych do podjęcia konkretnych działań. Od 2016 r. Urząd Miasta Krakowa kupuje sprzęt dla mieszkańców celem pomiaru pól elektromagnetycznych, co jest działaniem innowacyjnym w skali kraju. Każdy mieszkaniec może wypożyczyć ekspozymetr PEM, który po całodobowym noszeniu wskazuje wartość oraz rodzaj pól elektromagnetycznych na jakie dana osoba była narażona. Wykonywane pomiary w przeciągu ostatnich 3 lat, wykazują dość wysokie wartości w stosunku do innych miast na świecie. Promieniowanie generują również nadajniki radiowe oraz cyfrowe, jednakże główne źródło promieniowania stanowią stacje bazowe telefonii komórkowej. W ostatnim raporcie NIK o ochronie mieszkańców przed polami elektromagnetycznymi, dokonano kontroli i wykazano szybki wzrost liczby stacji bazowych telefonii komórkowej. Najwięcej do środowiska pól elektromagnetycznych generuje internet mobilny, który potrzebuje jednocześnie dużej liczby stacji bazowych by mógł sprawnie działać. Komisja Europejska w raporcie, zwróciła uwagę na fakt, iż Polska jest w czołówce korzystania z internetu mobilnego a na końcu jeśli chodzi o używanie internetu światłowodowego (przewodowego), który jest najszybszą formą dostępu do internetu i nie generuje żadnego promieniowania do środowiska. Tymczasem założeniem technologii 5G jest produkować więcej urządzeń mobilnych łączących się bezprzewodowo, co spowoduje drastyczny wzrost poboru energii i emisji CO₂ do środowiska. Na stronach np. ORANGE można przeczytać już ostrzeżenia wobec kobiet w ciąży by nie używały często telefonu, a dzieci do lat 14 ograniczyły jego korzystanie. Niemiecka firma T-mobile na internetowej stronie niemieckiej informuje, iż router nie montuje się w pokoju dziecięcym z uwagi na źródło promieniowania (najlepiej zamontować go w przedpokoju) i powinno się go wyłączać na noc. Na rynku są już urządzenia zaprogramowane na nocne wyłączenie. Warto również uczyć dzieci i nie tylko, wyłączania telefonów na noc w trybie samolotowym, co ważne nie wyklucza to użycia funkcji budzika. Na uwagę zasługuje fakt, iż operatorzy zagraniczni ubezpieczają się już od ewentualnych roszczeń na wypadek ryzyka związanego z długoterminowym narażeniem na promieniowanie elektromagnetyczne, choć dużo firm ubezpieczeniowych odmówiło możliwość takiego ubezpieczenia. Tymczasem operatorzy w swoich sprawozdaniach finansowych rezerwują na powyższy cel środki finansowe, co wskazuje o realnym ryzyku jego wystąpienia. Miasto Kraków posiada mapę stacji bazowych telefonii komórkowej. Do technologii 5G, Ministerstwo Cyfryzacji zaproponowało kilka częstotliwości, w tym dla Krakowa została wybrana taka, dla której pomimo posiadania wysokiej jakości sprzętu nie jest on w stanie zmierzyć ich częstotliwości. Mikrofałe w technologii 5G, mają krótki zakres oddziaływania co oznacza, iż muszą być bardzo gęsto usytuowane, a tym samym wymagać będą większej liczby stacji bazowych, co równocześnie wiązało się będzie z wykorzystaniem infrastruktury miasta. Miasto Kraków, wysłało uwagi do projektu ustawy, iż nie zgadza się na to. Największą przeszkodą dla technologii 5G będą drzewa liściaste, stąd dokonuje się wycinki drzew w miastach europejskich, gdzie jest testowana powyższa technologia. Urząd Komunikacji Elektronicznej wytypował m.in. miasto Kraków do testowania tej technologii. Korzystną rzeczą jest podłączenie np. routera do sieci kablowej, czy światłowodu. W Krakowie powstało wiele stacji bazowych np. na bloku

bez pozwolenia jako „samowola budowlana” i po latach nielegalnej działalności zostały dopiero rozebrane. Operator nie poniósł żadnej konsekwencji. Podobna sytuacja obecnie ma miejsce przy ul. Krowoderskich Zuchów, gdzie jest orzeczenie o rozbiórce stacji bazowej. Stowarzyszenie Prawo do Życia, które zajmuje się ochroną mieszkańców przed promieniowaniem elektromagnetycznym, kilkakrotnie pisało pisma do ministerstwa. Odpowiedź z Ministerstwa potwierdziło korelację narażenia na pole elektromagnetyczne, a wystąpieniem glejaka. Obecnie widać wzrost zachorowań dzieci na tego typu rodzaj nowotworu. Na portalach medycznych pojawiają się różne ostrzeżenia typu „*dając dzieciom komórkę na komunię dajesz dziecku glejaka*”. Pani Ekspert wyraziła nadzieję, na wspólne zorganizowanie kampanii edukacyjnej. Zauważyła również, iż w mediach jest wiele reklam promujących operatorów sieci komórkowych przez osoby publicznego zaufania ale także reklam dot. ofert junior boxów. Dla przykładu, we Francji w reklamach nie wolno używać słów typu używaj bez limitów czy bez ograniczeń, operator ma wręcz poinformować o ograniczaniu użytkowania. Pani Ekspert zaproponowała napisanie listu otwartego z ramienia Miasta Krakowa do znanych osób reklamujących tego typu reklamy. Wspomniała także o prowadzonej kampanii „Bądźmy EkoCyfrowi” w ramach której podjęto już wiele wydarzeń mających na celu ograniczanie zjawiska nadmiernego używania telefonów jak i e-uzależnień. Co istotne, do sejmu i wspomnianego projektu uchwały wpłynęło wiele uwag, w tym z przemysłu oferującego połączenia internetowe technologią przewodową. Na słowa Pana Pawła Wójtowicza, iż już wiele lat temu dla fizykoterapeutów oraz motorniczych tramwajów skrócono czas pracy z uwagi na przebywanie w polu elektromagnetycznym, Pani Ekspert nadmieniła, iż w 2016 r. weszło rozporządzenie Ministerstwa Pracy implementujące dyrektywę Unii Europejskiej o ochronie pracowników przed polami elektromagnetycznymi. Zauważyła natomiast, iż nie ma żadnych instytucji i przepisów chroniących ludzi w ich środowisku rodzinnym. Pan Wójtowicz wyraził chęć poparcia dla działań Pani Ekspert oraz zaproponował spotkanie dotyczące stricte tej technologii. Ponadto zauważył, iż telefony komórkowe są także często przyczyną wypadków samochodowych.